

Obsah

Události v EU:	Chorvatsko je novým členem Schengenu	strana 2
Index prosperity Česka:	Dostupnost zdravotní péče v Česku je nadstandardní, trápí nás nezdravý životní styl	strana 5
Drobnohled:	30 let existence jednotného trhu EU	strana 6
Téma:	Globální trendy v zemědělství: Produkce, spotřeba a emise	strana 7
EU dotace a financování:	Semináře v regionech: Dotace EU a audity 2023	strana 12

Leden 2023

Z aktuálního vydání Měsíčníku EU aktualit vybíráme:

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

David Navrátil
hlavní ekonom České spořitelny
+420 956 765 439, dnavratil@csas.cz

EU a sektorové analýzy:

Tomáš Kozelský
+420 956 718 013, tkozelsky@csas.cz

Tereza Hrtúsová
+420 956 718 012, thrtusova@csas.cz

Radek Novák
+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

Poradenství a strukturální analýzy:

Petr Zahradník
+420 956 765 213, pzahradnik@csas.cz

Česká spořitelna, a.s.
Budějovická 1518/13b
140 00 Praha 4
<http://www.csas.cz/research>

Sledujte nás na **Twitteru**:

@Research_sporka

Obsahovými partnery Měsíčníku EU aktualit jsou
Zastoupení Evropské komise v ČR a portál EurActiv.cz

EURACTIV.cz

Události v EU:

- **Chorvatsko je novým členem Schengenského prostoru.** Od začátku roku 2023 mohou cestující z Česka a dalších částí zóny volného pohybu do Chorvatska dojet bez hraničních kontrol. Na přijetí Rumunska a Bulharska se ministři neshodli. Chorvatsko se stalo 27. členem schengenského prostoru, který aktuálně tvoří 23 států EU a čtyři mimounijní země: Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko.
- **EU se shodla na dynamickém stropu pro cenu plynu.** Cena plynu obchodovaná na obchodních uzlech by již neměla vystřelovat k rekordním výškám. Mechanismus korekce trhu se spustí v momentě, kdy cena plynu na virtuálním obchodním uzlu TTF překročí 180 eur/MWh po dobu tří pracovních dní. Druhou podmínkou je, že cena plynu na TTF bude o 35 eur/MWh vyšší než průměrná cena zkapalněného zemního plynu (LNG) na světových trzích. O spuštění mechanismu bude informovat Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER).
- **Česko zatím nestanoví termín k přijetí eura.** Shodla se na tom při prosincovém jednání vláda, která tak podpořila doporučení ministerstva financí a České národní banky zatím takový krok nedělat. Vláda považuje za překážku pro vstup do eurozóny nedokončenou konvergenci české ekonomiky, kdy zejména v oblasti cen a mezd zůstává velký odstup od průměru eurozóny. Vláda ve svém programovém prohlášení neuvádí, že by chtěla do konce svého funkčního období v roce 2025 stanovit termín pro přijetí eura.

Index prosperity Česka:

Dostupnost zdravotní péče v Česku je nadstandardní, trápí nás nezdravý životní styl. V pilíři, který se zaměřil na úroveň zdraví a bezpečnosti, obsadilo Česko 3. místo v rámci EU. Nad ostatní státy nás posouvá dostupnost zdravotní péče, vyšší počet nemocničních lůžek či jedno z celosvětově nejlepších zabezpečení proti kyberútokům. Pokulháváme však ve fyzickém zdraví, a to především kvůli špatnému životnímu stylu, především obezitě.

Pod drobnohledem:

EU letos slaví 30. výročí vzniku jednotného trhu. Jednotný evropský trh vznikl 1. ledna 1993. Umožňuje volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu po celé EU. V poslední době má pro Evropu zásadní význam v tom, že jí pomáhá zvládat pandemii COVID-19 a energetickou krizi. Na trh EU v současnosti směřuje 84,8% českého vývozu.

Téma:

Globální trendy v zemědělství: Produkce, spotřeba a emise. Budoucí poptávka po potravinách bude přímo ovlivněna populačním růstem a demografickými změnami, zároveň i růstem příjmů a vývojem cen potravin. Z hlavních zemědělských komodit by v příští dekádě měla nejrychleji růst světová spotřeba mléka (a mléčných výrobků) a luštěnin. Největší emise skleníkových plynů v rámci dodavatelského řetězce vznikají v oblasti využívání půdy a farmaření (např. aplikace hnojiv). Využití půdy a farmaření na celkových emisích jednotlivých potravin představují zhruba 80 % celkových emisí.

Hezký a ve všech ohledech úspěšný rok 2023,

Tereza Hrtúsová

@Research_sporka

Události v EU

Chorvatsko je novým členem Schengenu, Rumunsko a Bulharsko s žádostí neuspěly. - Summit EU–Ukrajina se bude konat na začátku února v Kyjevě. - Termín přijetí eura pro Česko zůstává neznámý. - EU hodlá Maďarsku blokovat všechny peníze z kohezních fondů. - EU se shodla na dynamickém stropu pro cenu plynu. - EU přijala devátý balík sankcí proti Rusku.

POLITIKA

Chorvatsko je novým členem Schengenu, Rumunsko a Bulharsko s žádostí neuspěly

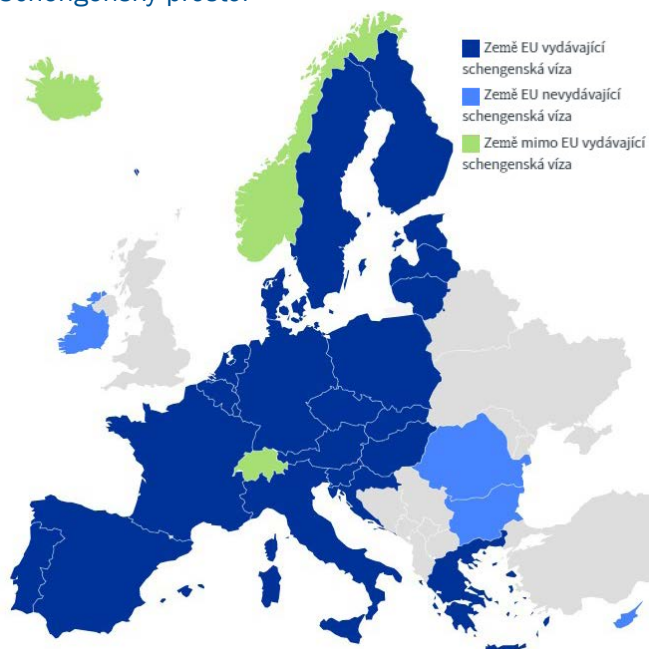
Ministři vnitra členských zemí Evropské unie schválili vstup Chorvatska do schengenského prostoru. **Cestující z Česka a dalších částí zóny volného pohybu mohou do Chorvatska dojet bez hraničních kontrol od začátku roku 2023.** Naopak na přijetí Rumunska a Bulharska se ministři neshodli.

Chorvatsko se přijetí dočkalo tři roky poté, co Evropská komise poprvé vyhodnotila, že země splňuje podmínky pro vstup do zóny bez klasických hranic. To se nakonec stane skutečností současně s dalším významným krokem v evropské integraci země, tedy přijetím eura. Zavedení společné měny v Chorvatsku odsouhlasili unijní ministři financí v červenci 2022.

Od 1. ledna nastalo také uvolnění kontrol na chorvatských hranicích se Slovinskem a Maďarskem. Kontroly nebudou muset absolvovat ani lidé přijíždějící z jiných schengenských zemí po moři. Při letech do Chorvatska pak kontroly odpadnou ke konci března, neboť tento krok je tradičně svázán se střídáním zimního a letního času.

Balkánská země se stala 27. členem schengenského prostoru, který aktuálně tvoří 23 států EU a čtyři mimounijní země: Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko. Připojení k schengenu je pro členské země EU povinností, přičemž vstup nové země vyžaduje jednomyslný souhlas unijních států, které už součástí prostoru jsou.

Schengenský prostor

Zdroj: Evropská rada

Tuto podporu na nezískaly Rumunsko a Bulharsko, které podle komise splňují potřebné podmínky už více než deset let. Rumunsko mělo podporu všech členských států kromě jednoho, Bulharsko pak nemělo podporu dvou zemí. Proti vstupu Bulharska vystupovalo Nizozemsko, zatímco Rakousko dávalo najevo nesouhlas v obou případech.

<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/chorvatsko-bude-od-ledna-novym-clenem-schengenu-rumunsko-a-bulharsko-neuspely/>

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2022/12/08/schengen-area-council-decides-to-lift-border-controls-with-croatia/>

Summit EU–Ukrajina se bude konat na začátku února v Kyjevě

Ukrajina a Evropská unie uspořádají 3. února 2023 v Kyjevě summit, na kterém se bude jednat o finanční a vojenské podpoře. Zelenskyj projednal podrobnosti tohoto setkání s předsedkyní Evropské komise Ursulou von der Leyenovou ve svém prvním letošním telefonátu.

Prezident a šéfka Komise hovořili o dodávkách „vhodných“ zbraní a o novém programu finanční pomoci Ukrajině ve výši 18 miliard eur, přičemž Zelenskyj prosazoval, aby první tranše byla odeslána již v lednu.

V listopadu loňského roku EU zahájila poradní misi EUAM Ukrajina, zaměřenou na zajištění civilní bezpečnosti, která má pokračovat v podpoře Ukrajiny proti probíhající ruské agresivní válce. V rámci této mise se také budují kapacity ukrajinských ozbrojených sil, a to díky 16 milionům euro z Evropského mírového nástroje (EPF).

V červnu 2022 byl Ukrajině udělen status kandidátské země Evropské unie. V září pak tamní premiér Denys Šmyhal prohlásil, že Ukrajina má ambici stát se do dvou let plnohodnotnou součástí EU.

Pokud jde o samotná setkání, summity Ukrajina–EU se konají na základě článku 5 dohody o přidružení mezi Ukrajinou a EU, podle něhož „strany vedou pravidelný politický dialog na úrovni summitů“.

Zelenskyj také od začátku ruské invaze v únoru pravidelně vystupuje prostřednictvím videokonferencí na summitech EU.

Von der Leyenová i předseda ER Charles Michel Kyjev už po začátku války navštívili, jejich cestovní plány však nebyly z bezpečnostních důvodů předem oznámeny.

Rizika existují stále. Bezpečnostní situace v hlavním městě Ukrajiny se zhoršila od doby, kdy Rusko zahájilo útoky na energetickou infrastrukturu, a to za využití bezpilotních letounů iránské výroby.

<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/summit-eu-ukrajina-bude-na-zacatku-unora-v-kyjeve/>

https://eu-solidarity-ukraine.ec.europa.eu/index_en

EKONOMIKA A EURO

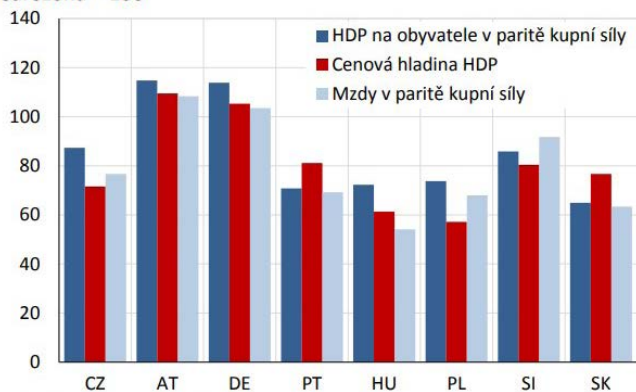
Termín přijetí eura pro Česko zůstává neznámý

Česko zatím nestanoví termín k přijetí společné evropské měny. Shodla se na tom při prosincovém jednání vláda, která tak podpořila doporučení ministerstva financí a České národní banky zatím takový krok nedělat. Oznámilo to ministerstvo financí. Ministr financí Zbyněk Stanjura uvedl, že debata o zavedení eura v Česku je předčasná, dokud se nepodaří snížit inflaci a narovnat strukturální nerovnováhu rozpočtů.

Pro přijetí eura podle ministerstva financí mluví velká obchodní i vlastnická provázanost Česka s eurozónou, odolný bankovní sektor nebo relativně stabilní kurz koruny. Vláda ale považuje za překážku pro vstup do eurozóny nedokončenou konvergenci české ekonomiky, kdy zejména v oblasti cen a mezd zůstává velký odstup od průměru eurozóny. Česko také nedořešilo dlouhodobou udržitelnost veřejných financí.

Stupeň ekonomické konvergence v roce 2021

eurozóna = 100

Zdroj: Eurostat (2022c). Výpočet ČNB.

Ministerstvo financí a ČNB v materiálu pro jednání vlády uvedly, že Česko za rok 2022 ani v roce 2023 nesplní žádné ze čtyř takzvaných maastrichtských kritérií, kterými je podmíněn vstup do eurozóny.

Kritérium cenové stability stanovuje, že míra inflace v zemi nesmí překročit o víc než 1,5 procentního bodu průměrnou inflaci tří zemí eurozóny s nejnižším růstem cen.

Kritérium dlouhodobých úrokových sazeb vyžaduje, aby dlouhodobá úroková míra nebyla o více než dva procentní body nad průměrem tří zemí eurozóny s nejnižší inflací.

Kritérium veřejných financí stanovuje maximální míru rozpočtového deficitu na tři procenta HDP a maximální míru zadlužení na 60 % HDP.

Posledním kritériem je kurzová stabilita, která vyžaduje dvouleté členství v evropském mechanismu směnných kurzů ERM II.

Česko se rozhodnutím o vstupu do EU v roce 2004 zavázalo i k přijetí společné evropské měny. Rozhodnutí o termínu zavedení eura je ale na jednotlivých členských státech. Například Švédsko, které do Unie vstoupilo v roce 1995, zatím euro nepřijalo. Chorvatsko, které se k EU připojilo jako zatím poslední země v roce 2013, zavede společnou měnu od roku 2023.

Vláda ve svém programovém prohlášení neuvádí, že by chtěla do konce svého funkčního období v roce 2025 stanovit termín pro přijetí eura. V dokumentu se ale kabinet zavazuje k co nejrychlejšímu splnění maastrichtských kritérií.

<https://euractiv.cz/section/cr-v-evropske-unii/news/termin-prijeti-eura-zustava-pro-cesko-otazkou/>

<https://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/pristoupeni-cr-k-eurozone/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2022/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-49582>

EU hodlá Maďarsku blokovat všechny peníze z kohezních fondů

Evropská komise bude blokovat veškerých 22 miliard eur (833 miliard Kč) z kohezních fondů Evropské unie určených pro Maďarsko, dokud maďarská vláda nesplní podmínky související s nezávislostí justice, akademickými svobodami, právy LGBTQ+ komunity a azylovým systémem.

Instituce EU již rozhodly o zmrazení 6,3 miliardy eur z těchto fondů pro Maďarsko, dokud vláda premiéra Viktora Orbána nesplní soubor podmínek souvisejících mimo jiné s justicí a bojem proti korupci.

Částka 22 miliard eur představuje všechny peníze, které má Maďarsko z kohezních fondů EU dostat v letech 2021 až 2027. Peníze mají směřovat mimo jiné do modernizace železnic či na pomoc regionům dotčeným uzavíráním uhelných elektráren.

Rozhodnutí zdržet vyplacení peněz bylo učiněno proto, že Evropská komise a Budapešť podepsaly dohodu, která stanoví podrobnosti ohledně vynakládání peněz z rozpočtu EU a 11 programů spadajících pod kohezní politiku.

Podle Evropské komise Maďarsko nedodržuje Listinu základních práv EU, a peníze tak nemohou být vyplaceny, dokud maďarská vláda dodržování této listiny nezajistí.

Listinu základních práv EU podle Komise porušuje například maďarský zákon zakazující jakoukoli prezentaci homosexuality a děl s ní spojených na školách pro děti do 18 let. Maďarská vláda tvrdí, že cílem tohoto zákona je ochrana dětí.

<https://euractiv.cz/section/politika/news/misto-sesti-rovnou-22-miliard-eur-komise-hodla-madarsku-blokovat-vsechny-penize-z-koheznich-fondu/>

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7801

ENERGETIKA

EU se shodla na dynamickém stropu pro cenu plynu

Evropská unie přiškrtí ceny plynu. Vyplývá to z prosincové dohody zemí EU, kterou vyjednalo české předsednictví. Cena plynu obchodovaná na obchodních uzlech by již neměla vystřelovat k rekordním výškám.

Mechanismus korekce trhu – jak se tzv. zastropování oficiálně nazývá – se spustí v momentě, kdy cena plynu na virtuálním obchodním uzlu TTF překročí 180 eur/MWh po dobu tří pracovních dní.

Druhou podmínkou je, že cena plynu na TTF bude o 35 eur/MWh vyšší než průměrná cena zkapalněného zemního plynu (LNG) na světových trzích.

Strop tedy bude dynamický a má reflektovat jak vývoj světových cen LNG, tak i marže obchodníků. Důvod je jasný, státy EU nechtějí ohrozit dodávky plynu Evropě.

Jakmile se mechanismus spustí, bude v provozu alespoň 20 dní, vztahovat se přitom bude na všechny evropské obchodní uzly. Strop se naopak nebude vztahovat na mimoburzovní obchody.

O spuštění mechanismu bude informovat Agentura pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER). Jejím úkolem je trhy bedlivě sledovat a v případě splnění podmínek mechanismus spustit.

Dohodu na korekci cen plynu podpořila většina členských zemí. Proti hlasovalo pouze Maďarsko, zatímco Nizozemsko a Rakousko se zdržely. Německo se nakonec připojilo k většině a s nastavením stropu souhlasilo také, přestože jej několik měsíců odmítalo.

Cena plynu pro evropský trh (EUR/MWh)

Zdroj: Trading Economics; 9. ledna 2023

Dohoda obsahuje také záruky, na základě kterých může dojít k vypnutí korekčního mechanismu. To nastane v momentě, kdy bude světová cena LNG s přičtením 35 eur/MWh pod hranicí 180 eur/MWh. Strop se deaktivuje také v případě, že Evropská komise vyhlásí regionální nebo unijní stav energetické nouze, tedy ve stavu, kdy dodávky plynu nezvládají pokrýt poptávku.

Mechanismus se zastaví také v případě, že poptávka po plynu v EU vzroste o 15 % v rámci jednoho měsíce nebo o 10 % v rámci dvou měsíců. Vypnutí nastane také v momentě, kdy dovoz LNG či objem obchodů na TTF výrazně poklesne. Jinými slovy, pokud by se obchodníci rozhodli kvůli mechanismu ustoupit od obchodu s EU, strop přestane fungovat.

Opatření začne fungovat 15. února 2023. Legislativa má formu nařízení, není tedy zapotřebí žádná implementace do národního práva.

<https://euractiv.cz/section/energetika/news/unie-se-dohodla-na-dynamickem-stropu-pro-cenu-plynu-spusti-se-na-urovni-180-eur-mwh/>

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/12/19/council-agrees-on-temporary-mechanism-to-limit-excessive-gas-prices/>

EU přijala devátý balík sankcí proti Rusku

Evropský blok nově omezí export materiálů a technologií využitelných pro vojenské účely a zakáže investice do ruského důlního průmyslu. Sankční seznam se rozšíří o 190 lidí a subjektů včetně členů vlády, soudců ústavního soudu či příbuzných oligarchů.

Unijní země nově omezí vývoz chemikálií, nervově paralytických látek, elektroniky a IT komponentů, které by Rusko mohlo využít pro vojenské účely. Jde mimo jiné o vybavení pro noční vidění či navigační systémy.

Zákaz exportu se bude týkat například motorů využívaných v dronech, kterými Moskva útočí na ukrajinské civilní cíle a energetickou infrastrukturu. Vztahovat se bude i na vývoz do jiných zemí, které Rusku vojenské stroje dodávají, například do Íránu.

Ze zákazu důlních investic budou mít výjimku peníze směřující do těžby kriticky významných surovin.

Zakázáno bude vysílání dalších televizních kanálů šířících ruskou propagandu: NTV, Rossija 1, REN TV a Pervyj kanal. Potrestáno bude v této souvislosti také několik novinářů a veřejných osobností.

<https://euractiv.cz/section/evropska-unie-a-svet/news/dalsi-balik-sankci-proti-rusku-dostal-zelenou-unie-zmrazi-majetek-ruskych-soudcu-i-politicky-stran/>

<https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2022/12/16/russia-s-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-9th-package-of-economic-and-individual-sanctions/>

Index prosperity Česka

ČR obsadila 3. místo v pilíři, který se zaměřil na úroveň zdraví a bezpečnosti. Nad ostatní státy EU nás posouvá dostupnost zdravotní péče, vyšší počet nemocničních lůžek či jedno z celosvětově nejlepších zabezpečení proti kyberútokům. Pokulháváme však ve fyzickém zdraví, a to především kvůli špatnému životnímu stylu.

DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍ PÉČE V ČESKU JE NADSTANDARDNÍ, TRÁPÍ NÁS NEZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL

V desátém pilíři Indexu prosperity se Česko poprvé umístilo na pomyslných stupních vítězů. Třetí příčka nám patří v oblasti zdraví a bezpečnosti, a to i přesto, že jsme v každém z jedenácti indikátorů skončili nejlépe na páté pozici. První pozici obsadilo Německo a druhou Litva, která exceluje v kyberbezpečnosti. Nejhoršího výsledku dosáhlo Irsko.

Česká zdravotní péče je 5. nejdostupnější v EU

Ačkoliv do zdravotnictví investujeme průměrně a v EU nám v tomto ohledu náleží 13. příčka, dostupnost tuzemské péče je v porovnání se zahraničím 5. nejlepší. Zdravotní péči si u nás nemůže dovolit jen 0,3 % obyvatelstva. Celková dostupnost zahrnuje finance, vzdálenost i čekací dobu. Vůbec nejlépe česká zdravotní péče dopadla z hlediska financí. Podstatně horší situace ve zdravotnictví panuje ve fyzické dostupnosti, tedy v tom, jak to mají občané daleko k nejbližšímu lékaři. Kvůli přílišné vzdálenosti nenavštěvuje svého lékaře v případě potřeby až 5,1 % Čechů, což odpovídá 5. nejhoršímu výsledku v EU. Problém může v tomto případě spočívat v tom, že lékaři jednoduše chybí v menších obcích, a lidé tak musí dojíždět neúměrně velké vzdálenosti. „Největším problémem dostupnosti napříč Unii je čekací lhůta, kvůli které v Česku lékařskou péči nevyhledává přes 14 % populace. Ve srovnání se zbytkem Evropy jde při tom jen o lehce nadprůměrný stav,“ popisuje Tomáš Odstrčil, analytik Evropy v datech.

Lepší umístění nám ve srovnání rozvoje zdraví a bezpečnosti zajišťuje i dostatek nemocničních lůžek. Na 100 tisíc obyvatel připadá 658 lůžek v nemocnicích, což je 6. nejvyšší poměr.

Zdravotnictví boduje, zdraví chátrá

Kde má ale Česko paradoxně velký prostor ke zlepšení, je samotné zdraví a péče o něj. V naději na dožití ve zdraví se propadáme k evropskému průměru. Než se dostaví závažnější zdravotní komplikace, prožijeme průměrně 62 let života. „Lidé nevnímají zdraví jako kapitál, který dostávají a je o něj třeba pečovat. Český zdravotnický systém nijak významně nemotivuje a neodměňuje chování vedoucí k prevenci nemocí,“ říká Tomáš Šebek, chirurg a zakladatel platformy Ministr Zdraví.

Dalším závažným problémem, který Čechy dlouhodobě trápí, je obezita. BMI v hodnotě přes 30 kg/m³ má v Česku přes 19,3 % Čechů, což je 18. nejvyšší výsledek v rámci EU. Na 23. příčku se propadáme, když se zaměříme i na stádium těsně před obezitou a až 25. místo nám přísluší při sledování nadváhy, kterou u nás trpí přes 58 % obyvatel. S tím se samozřejmě pojí řada zdravotních komplikací jako metabolická, srdeční a cévní onemocnění, vyšší riziko nádorů, psychické poruchy či přetížení pohybového aparátu.

Na 100 tisíc Čechů připadá 29 vážných trestných činů

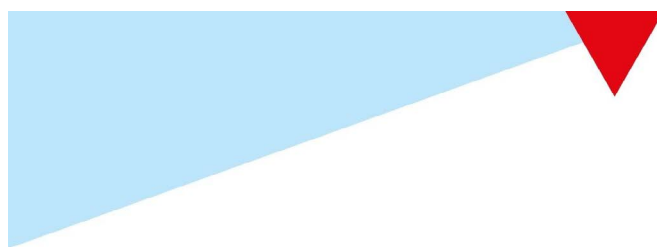
Podobně dobře jako v kvalitě zdravotnictví si Češi stojí i v bezpečnosti. Podle žebříčku Global Peace Index jsme osmým nejmírumilovnějším národem na světě a předběhli jsme tak například i Japonsko, Švýcarsko nebo Kanadu.

Zločin, násilí nebo vandalismus v okolí svého bydliště nahlásilo policii podle Eurostatu zhruba 6 % Čechů, a ještě lépe se nám daří v ohledu vážných trestných činů, jako je vražda, loupežné přepadení či sexuální napadení. Na 100 tisíc Čechů totiž připadá celkem 29 případů z této kategorie, což je 7. nejnižší výsledek v celé EU. Například v posledním Švédsku je závažná trestná činnost ve srovnání s Českem téměř desetinásobná (284,5 trestných činů na 100 tisíc obyvatel).

„Kategorií trestných činů, ve které se Česko řadí k horší polovině zemí EU, jsou krádeže motorových vozidel. Na sto tisíc obyvatel připadalo v roce 2019 celkem 63 krádeží vozidel, což byl 9. nejvyšší počet v EU,“ vysvětluje Tereza Hrtúsová, analytička České spořitelny, která ale zároveň doplňuje: „Počet krádeží vozidel v Česku se nicméně v posledních letech velmi výrazně snížil. Ještě v roce 2015 jsme totiž s počtem 288 krádeží na sto tisíc obyvatel suverénně obsazovali první příčku.“

Bezpečnost panuje v ulicích i na webu

Podle srovnání National Cyber Security Index si Česko vede dobře i v oblasti kyberbezpečnosti. České online prostředí je 5. nejlepší nejen v Evropě, ale i celosvětově.

indexprosperity.cz

Letos EU slaví 30. výročí vzniku jednotného trhu – jednoho z hlavních úspěchů evropské integrace a jedné z jejích klíčových hybných sil. Jednotný evropský trh vznikl 1. ledna 1993. Umožňuje volný pohyb zboží, služeb, osob a kapitálu po celé EU. V poslední době má pro Evropu zásadní význam v tom, že jí pomáhá zvládat pandemii COVID-19 a energetickou krizi.

30 LET EXISTENCE JEDNOTNÉHO TRHU EU

V letošním roce uplyne 30 let od založení jednotného trhu EU, který je považován za jeden z největších úspěchů evropské integrace. Jednotný evropský trh zahrnující 27 členských zemí EU začal fungovat 1.1.1993 jako prostor tzv. čtyř základních svobod, ve kterém existuje volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu. V praxi to přináší například nulová cla na dovoz mezi členskými státy, jasné informace o původu zboží a služeb, jednodušší nastavení ochrany duševního vlastnictví a řadu dalších výhod, jako například společné celní tarify vůči třetím zemím, harmonizaci ve finanční, hospodářské a sociální oblasti. Vedle toho, že z fungujícího jednotného trhu těží především občané a podnikatelé z členských států EU, prohlubování čtyř svobod významně napomáhá dosažení vyššího ekonomického růstu, vyšší životní úrovně a významnějšího postavení Evropy na mezinárodním poli. Na trh Evropské unie v současnosti směřuje 84,8% českého vývozu.

Historie vzniku jednotného trhu

Cílem společného trhu, který vznikl v roce 1958 na základě Římské smlouvy, bylo odstranit obchodní překážky mezi členskými státy, a zvýšit tak hospodářskou prosperitu a přispět k vytváření „stále užšího svazku evropských národů“. Jednotný evropský akt přijatý v roce 1986 začlenil do Smlouvy o založení Evropského hospodářského společenství (EHS) cíl vytvořit vnitřní trh a definoval jej jako „prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu“. Jednotný evropský akt rovněž posílil mechanismus rozhodování v otázkách vnitřního trhu, jelikož zavedl hlasování kvalifikovanou většinou u témat, jako jsou společné celní sazebníky, volné poskytování služeb, volný pohyb kapitálu a sblížování vnitrostátních právních předpisů.

Fungování jednotného trhu bylo zahájeno 1.1.1993. Mezi původní členské země patřily Belgie, Dánsko, Německo, Irsko, Řecko, Španělsko, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemí, Portugalsko a Spojené Království. V dnešní době jednotný trh zahrnuje 27 členských států. Termín „dokončení vnitřního trhu“, který se často objevuje v dokumentech EU, nelze chápat jako dosažení jeho konečné podoby. Ve skutečnosti je vytváření jednotného trhu EU kontinuálním procesem, který nikdy nelze považovat za dokončený. Je tomu tak proto, že program vnitřního trhu musí stále reagovat na podněty zvenčí (globalizace, klimatické změny, závislost na zásobování energií, dopady finanční a hospodářské krize aj.) a také na podněty vnitřní (stárnutí populace a také úprava a zjednodušování legislativy).

Základní principy fungování jednotného trhu

Volný pohyb zboží

Volný pohyb zboží je zajištěn odstraněním cel a množstevních omezení a zákazem opatření majících rovnocenný účinek jako cla nebo množstevní omezení. Volný pohyb zboží znamená, že zboží legálně uvedené na trh v jedné členské zemi může volně a bez překážek vstupovat na trhy ostatních členských států.

Volný pohyb osob

Volný pohyb osob zabezpečuje právo občanů usazovat se, pracovat, podnikat a žít v jakékoliv jiné členské zemi. Zahrnuje především volný pohyb pracovníků a volný pohyb podnikatelů (tzv. svoboda usazování), dále také volný pohyb studentů, důchodců, rentiérů čili pohyb osob nesvázaných s výkonem ekonomické činnosti.

Volný pohyb služeb

Volný pohyb služeb spočívá v právu podnikatele z jednoho členského státu poskytovat na území jiného členského státu služby, a to na základě oprávnění získaného v zemi původu, aniž by se tento podnikatel musel v hostitelské zemi usadit.

Volný pohyb kapitálu

Volný pohyb kapitálu a plateb zaručuje, že veškeré finanční transakce mezi subjekty sídlícími v členských státech budou probíhat bez jakýchkoliv bariér.

Martina Kotková

Regionální korporátní centrum Plzeň

Téma

Budoucí poptávka po potravinách bude přímo ovlivněna populačním růstem a demografickými změnami, zároveň i růstem příjmů a vývojem cen potravin. Světová populace podle odhadu demografů dosáhla 15. listopadu 2022 celkem 8 miliard osob. Počet lidí nadále roste, ale samotné tempo růstu již zpomaluje. Globální poptávka po zemědělských komoditách by se podle výhledu OECD a FAO měla v příští dekádě zvyšovat tempem 1,1 % ročně.

GLOBÁLNÍ TRENDY V ZEMĚDĚLSTVÍ: PRODUKCE, SPOTŘEBA A EMISE

SVĚTOVÉ DEMOGRAFICKÉ TRENDY

Světová populace podle odhadu demografů dosáhla 15. listopadu 2022 celkem 8 miliard osob. Počet lidí nadále roste, ale samotné tempo růstu se již zpomaluje. Počet obyvatel se odvíjí vedle porodnosti i od délky života lidí. V roce 2019 dosáhla celosvětově naděje dožití při narození 72,8 let, v roce 2050 by střední délka života měla být již 77,2 let.

Vedle prodlužující se délky života se však bude snižovat úhrnná plodnost z 2,3 dítěte na matku v roce 2021 (v Česku je to 1,83) na 2,1 v roce 2050. To se bude projevovat i ve stárnutí populace – osoby starší 65 let představují (v roce 2022) zhruba desetinu světové populace, v roce 2050 by to však mělo být již 16 %. Podle nejnovější projekce OSN by tak v roce 2030 (podle střední varianty) mělo na zemi žít 8,5 miliard obyvatel, v roce 2050 již 9,7 miliard lidí a světová populace v roce 2100

by měla mít již 10,4 miliard. Této hodnoty by populace měla dosáhnout během 80. let tohoto století a dále se držet přibližně na této úrovni.

V roce 2022 je více jak třetina populace soustředěna ve dvou státech – v Číně a v Indii (více než 1,4 miliardy obyvatel v každém ze států). Více než polovina dalšího růstu světové populace do roku 2050 bude však soustředěna jen do osmi zemí: Kongo, Egypt, Etiopie, Indie, Nigérie, Pákistán, Filipíny a Tanzanie.

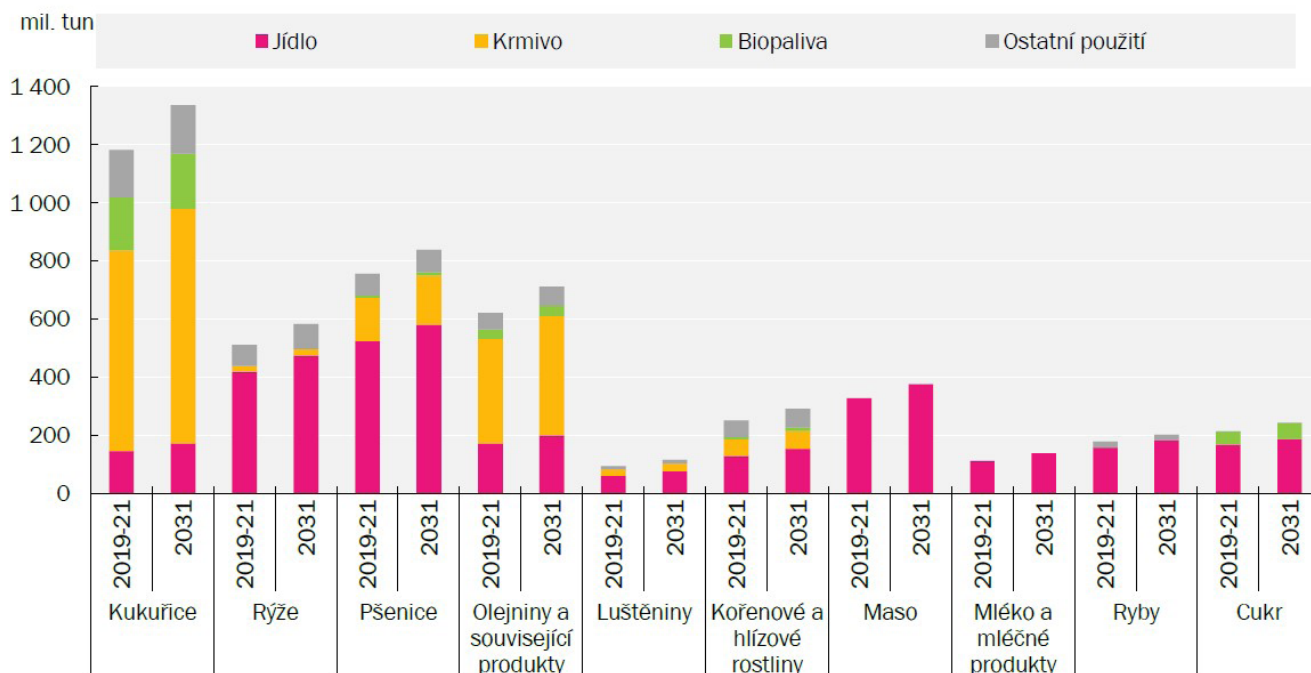
K nejrychleji rostoucím zemím v počtu obyvatelstva patří nejméně rozvinuté země. OSN předpokládá, že mnoho z těchto států mezi roky 2020 a 2050 zdvojnásobí svou populaci, což bude vytvářet tlaky na zdroje (především potraviny) a výzvy pro udržitelný rozvoj.

TRENDY VE SPOTŘEBĚ POTRAVIN VE SVĚTĚ

Budoucí poptávka po potravinách bude přímo ovlivněna populačním růstem a demografickými změnami, zároveň i růstem příjmů a vývojem cen potravin. Svoji roli budou hrát také socio-kulturní změny, proměny životního stylu a příklon spotřebitelů ke zdravé a udržitelné stravě. Nezanedbatelný vliv budou mít rovněž vládní politiky mířící na ceny potravin, jejich značení či jiné formy státní regulace.

Poptávku po nepotravinářském využívání zemědělských komodit pak rovněž ovlivňuje řada faktorů. Na velikost poptávky po krmivech má dopad zájem o živočišné produkty, což následně určuje množství chovaných zvířat. Využívání biopaliv je zase silně závislé na vládních politikách. Globální poptávka po zemědělských komoditách by se dle výhledu OECD a FAO měla v příští dekádě zvyšovat tempem 1,1 % ročně.

Globální výhled spotřeby hlavních zemědělských komodit

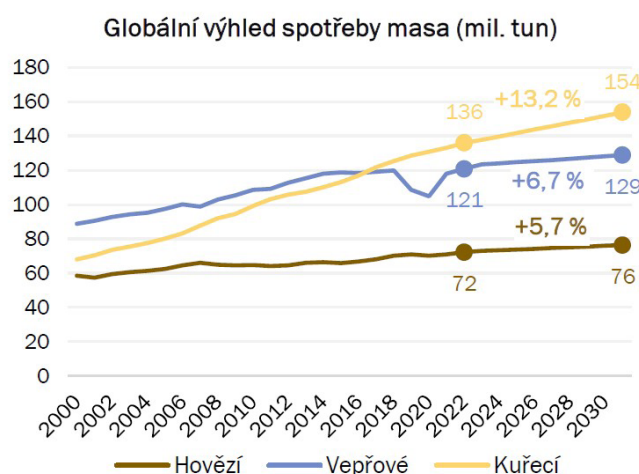
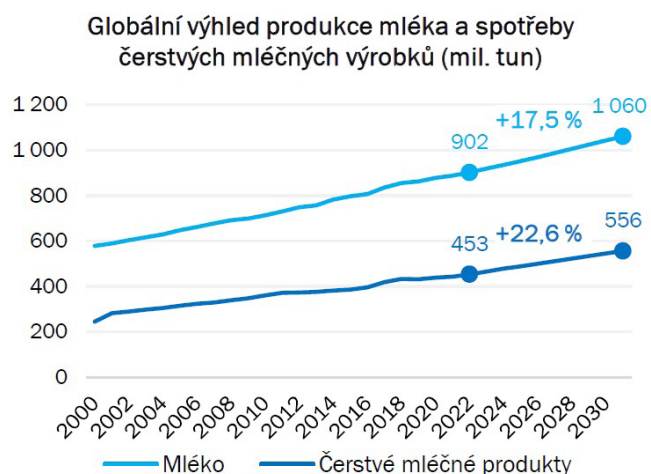
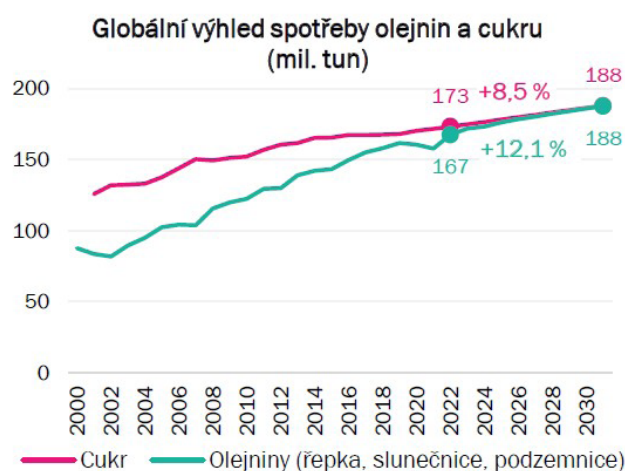
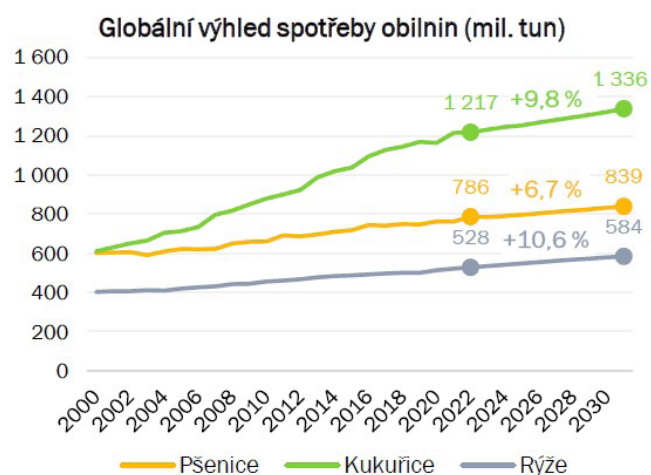
Zdroj: OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031; Pozn: u mléka se jedná o všechny mléčné produkty v jednotkách ekvivalentu sušeného mléka

Tempo růstu tak bude nižší než 2 % dosažená v minulé dekádě. Důvodem pomalejšího tempa je očekávaný nižší růst poptávky po zemědělských produktech v přepočtu na obyvatele (kromě mléčných produktů).

Hlavním tahounem růstu poptávky po potravinách tak bude populační růst, a to zejména v zemích sub-saharské Afriky, jižní Asie, Blízkého východu a severní Afriky.

Z hlavních zemědělských komodit by v příští dekádě měla nejrychleji růst světová spotřeba mléka (+ mléčných výrobků) a luštěnin. Světová spotřeba kukuřice se dle výhledu OECD a FAO mezi lety 2022-2031 zvýší o 10 %, pšenice o necelých 7 % a olejin (bez sóji) o 12 %. Spotřeba hovězího a vepřového by v tomto období měla stoupnout relativně nejméně, o zhruba 7 %. Naopak u kuřecího masa se očekává zvýšení spotřeby o 13 %.

Zdroj: OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031; Pozn: u mléka se jedná o data za produkci (která se zjednodušeně rovná spotřebě)

PRODUKCE A VÝVOZ VYBRANÝCH ZEMĚDĚLSKÝCH KOMODIT CELOSVĚTOVĚ

Světová produkce potravin i vzhledem ke zvyšujícímu se počtu obyvatel celosvětově roste. Podle výhledu OECD a FAO se v roce 2022 globálně vyprodukovalo 1 207 miliónů tun kukuřice, 785 miliónů tun pšenice a 530 mil. tun rýže, v případě masných komodit to bylo 136 mil. tun drůbežního masa, 121 mil. tun vepřového a 72 mil. tun hovězího a telecího masa.

Do budoucna se očekává, že celosvětová plocha pro pěstování obilovin vzroste do roku 2031 o 19 mil. ha (nárůst o 3 %), a to nejvíce v asijských zemích o přibližně 9 mil. ha (zejména v Indii a Kazachstánu). Plocha pro pěstování pšenice a kukuřice se

celosvětově zvýší o 3 %, respektive 5 %. Růstu výnosů se bude dařit zejména díky zlepšujícím se technologiím a pěstitelským postupům. Odhaduje se, že výnosy u pšenice celosvětově porostou zhruba o 6 %, u kukuřice o 8 % a o 12 % u rýže. Do roku 2031 by podle odhadu OECD a FAO měla celosvětová produkce pšenice vzrůst na 840 miliónů tun, kukuřice na 1 335 mil tun a rýže na 584 mil. tun.

V současnosti představuje obchod s obilovinami přibližně 16 % celosvětové spotřeby a odhaduje se, že do roku 2031 mírně naroste na 17 %.

Z Ameriky a Evropy se obiloviny vyvážejí do Asie a Afriky, kde poptávka po potravinách a krmivech z důvodu rostoucí populace a zvětšující se živočišné výroby roste rychleji

než tamní produkce. Vývoz pšenice vzroste do roku 2031 z nynějších 187 mil. tun na 218 mil. tun celosvětově, kdy necelá polovina by se měla vyvážet z Evropy.

Světová produkce (v mil. tun) a vývoz (podíl na produkci) vybraných zemědělských komodit v roce 2022

	Pšenice		Kukuřice		Rýže	
	Produkce (mil. tun)	Vývoz	Produkce (mil. tun)	Vývoz	Produkce (mil. tun)	Vývoz
Asie	348,84	6,6 %	379,15	1,6 %	475,92	9,5 %
Evropa	256,07	31,6 %	117,70	27,0 %	2,79	23,5 %
Severní Amerika	85,37	52,3 %	398,52	15,5 %	6,61	43,2 %
Latinská Amerika	34,62	51,6 %	212,67	32,6 %	18,82	17,4 %
Afrika	31,50	1,9 %	97,98	5,0 %	25,63	1,7 %
Oceánie	28,93	69,6 %	0,59	12,6 %	0,33	18,0 %
Svět	785,32	23,8 %	1 206,62	14, %	530,09	9,9 %
Evropská unie	130,61	23,0 %	68,21	5,5 %	1,68	29,2 %

Zdroj: OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031

Na rostoucí poptávku bude reagovat i zvyšující se produkce masa, která by v roce 2031 měla činit 377 mil. tun, kdy největší podíl na celkovém nárůstu produkce masa bude mít Čína, následovaná Spojenými státy, Brazílií a Indií. Největší podíl produkce masa tvoří drůbeží maso a bude tomu tak i v budoucnu. V roce 2031 by drůbeží maso mělo představovat 41 % (154 mil. tun) z celkové globální produkce masa.

Produkce vepřového masa se do roku 2031 zvýší na 129 mil. tun a výroba hovězího a telecího masa z nynějších 72 mil. tun na 76 mil. tun.

Slabší nárůst produkce hovězího masa je způsoben nižší poptávkou a zvyšující se oblibou kuřecího masa. Obchod s masem se bude i nadále rozšiřovat v důsledku rostoucí poptávky v asijských zemích a z důvodu vysokého růstu populace v subsaharské Africe.

Globální vývoz masa by měl v roce 2031 dosáhnout zhruba 40 milionů tun. Vývoz masa se uskutečňuje především z Ameriky, přičemž se očekává, že podíl dvou největších zemí vyvážejících maso (Brazílie a Spojené státy) vzroste na zhruba 40 %.

Světová produkce (v mil. tun) a vývoz (podíl na produkci) vybraných zemědělských komodit v roce 2022

	Hovězí a telecí maso		Vepřové maso		Drůbeží maso		Vejce		Mléko*
	Produkce (mil. tun)	Vývoz	Produkce (mil. tun)	Vývoz	Produkce (mil. tun)	Vývoz	Produkce (mil. tun)	Vývoz	Produkce (mil. tun)
Asie	19,39	9,7 %	63,92	0,8 %	52,58	5,8 %	61,26	1,5 %	398,44
Evropa	10,67	13,0 %	31,17	17,5 %	22,08	16,1 %	11,81	5,6 %	226,75
Severní Amerika	13,71	17,0 %	14,36	32,6 %	24,27	14,5 %	6,27	0,6 %	114,12
Latinská Amerika	18,99	27,1 %	9,16	17,0 %	28,37	15,9 %	10,32	0,3 %	85,02
Afrika	6,46	4,6 %	1,63	2,4 %	6,95	2,5 %	3,65	0,5 %	45,89
Oceánie	3,00	65,4 %	0,59	5,9 %	1,67	2,9 %	0,37	0,8 %	31,43
Svět	72,22	18,0 %	120,82	10,1 %	135,93	10,9 %	93,68	1,8 %	901,65
Evropská unie	7,09	12,1 %	23,87	21,1 %	13,62	15,7 %	6,56	5,9 %	154,13

Zdroj: OECD-FAO Agricultural Outlook 2022-2031; Pozn: * data za vývoz mléka nejsou k dispozici

Ke zvyšování výnosů zemědělských komodit mohou posloužit i poslední vědecké objevy. Například čínští vědci už praktikují tzv. vesmírnou mutagenézi. Ta spočívá v tom, že tamní tchajkonauté vynesou semena do vesmíru a nechají na ně šest měsíců působit kosmické záření. Čínští vědci tak doufají, že dojde k náhodným mutacím v genetickém kódu, přičemž některé z nich budou prospěšné. Čína už takto vytvořila na 200 nových odrůd plodin od rýže, přes kukuřici a sóju až po vojtěšku.

Jedna z takto získaných odrůd pšenice má podle čínských vědců o 11 % vyšší výnosnost než běžné druhy a je odolnější vůči suchu i škůdcům.

Mutagenéze urychluje přirozené mutace, které u rostlin probíhají. Tím se liší od geneticky modifikovaných rostlin, kdy vědci do genetického kódu jedné rostliny vkládají geny z jiných organismů. Vedle vesmírné mutagenéze probíhá na Zemi i tzv. jaderná mutagenéze semen, jež se v nich snaží pomocí záření vyvolat příznivé mutace.

SLEDOVÁNÍ UHLÍKOVÉ STOPY POTRAVIN, UDRŽITELNOST V ZEMĚDĚLSTVÍ

Z hlediska produkce skleníkových plynů existují mezi jednotlivými potravinami obrovské rozdíly. Obecně platí, že potraviny živočišného původu mají větší uhlíkovou stopu než potraviny rostlinného původu.

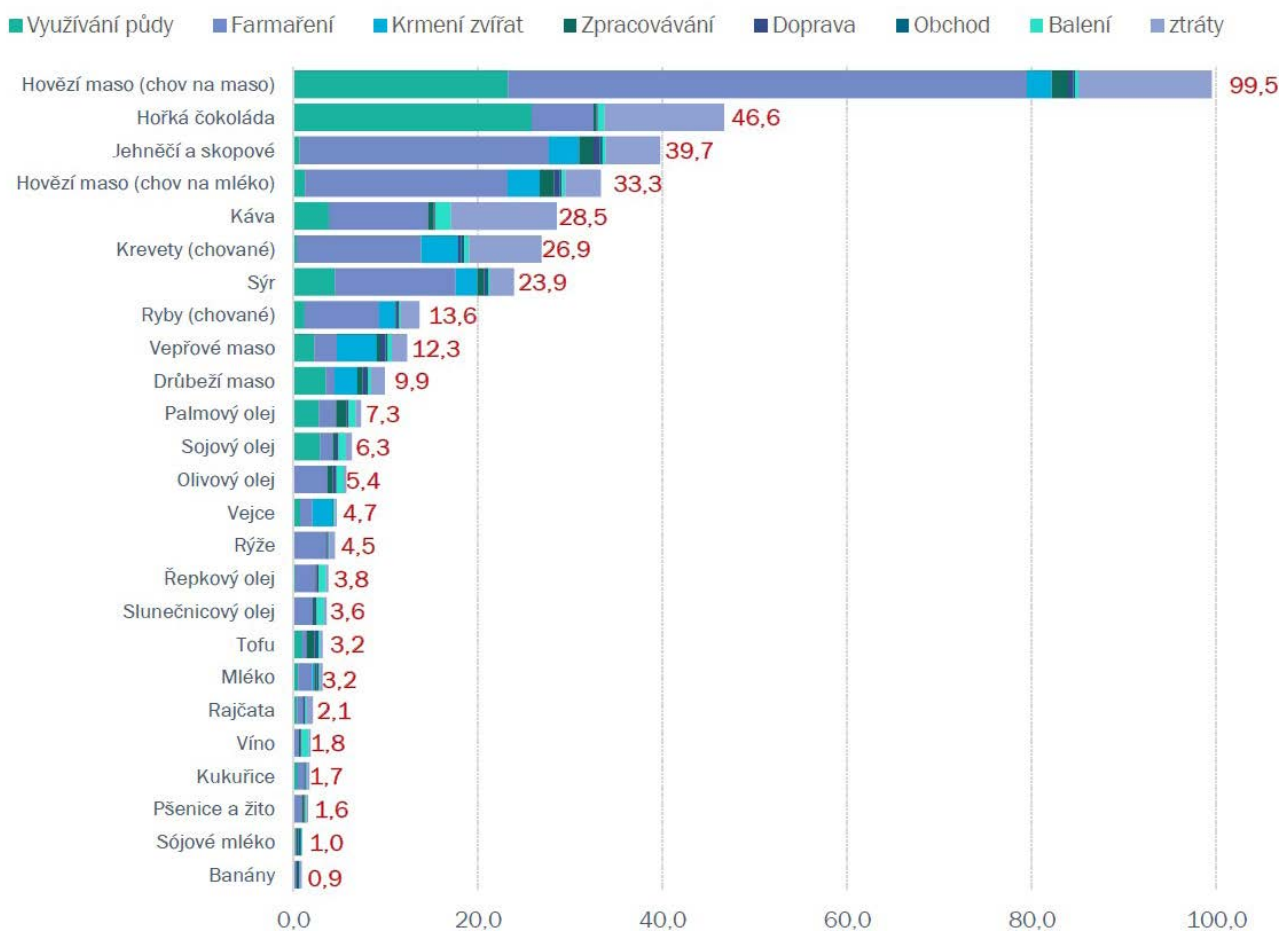
Vyplyvá to z výsledků studie z roku 2018, kde autoři porovnávali celkové emise skleníkových plynů na kilogram dané potraviny. K dispozici měli data z více než 38 tis. farem ve 119 zemích. Výsledky jsou uváděny v kilogramech ekvivalentu oxidu uhličitého, protože zohledňují rovněž emise plynů jako metan či oxid dusný.

Největší emise v rámci dodavatelského řetězce vznikají v oblasti využívání půdy a farmaření, do kterého je započítána např. aplikace hnojiv. Využití půdy a farmaření na celkových emisích jednotlivých potravin představují zhruba 80 % celkových emisí. Podíl dopravy je u většiny potravin malý.

Z jednotlivých druhů potravin zařazených do průzkumu má největší uhlíkovou stopu hovězí maso. Uhlíková stopa vepřového masa je zhruba 8x nižší, u drůbeže dokonce 10x. V rámci rostlinné produkce má největší uhlíkovou stopu hořká čokoláda (kakaové boby) a káva.

Potraviny: Emise skleníkových plynů napříč dodavatelským řetězcem

Emise jsou uvedeny v kg ekv. CO₂ na 1 kg dané potraviny

Zdroj: Our World in Data

Celkové emise skleníkových plynů jednotlivých potravin obecně ve světě stoupají, což je dáno růstem jejich produkce a spotřeby. Pokud však emise přepočteme na jednotku produkce dané potraviny, došlo u většiny vybraných potravin k poklesu, případně stagnaci. V grafech níže jsou vždy uvedeny celkové emise skleníkových plynů v mil. tun ekv. CO₂ a následně přepočet na jednotku produkce.

Celkové emise u hovězího a telecího masa od roku 1990 vzrostly o zhruba 30 %, při přepočtu na produkci však

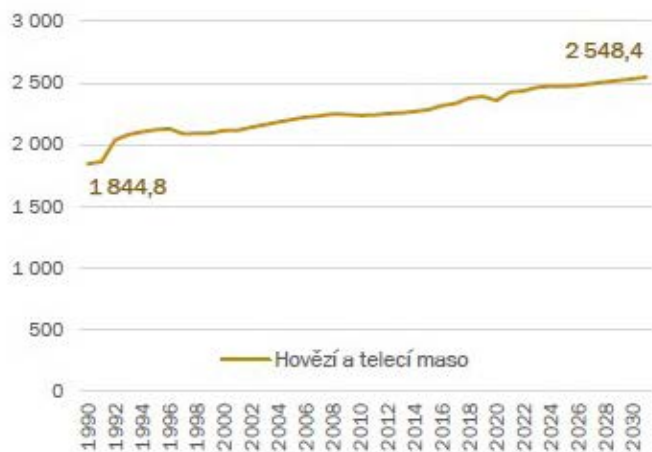
dlouhodobě klesají a dle projekce OECD do roku 2031 by měly mírně klesat i nadále. Rovněž v případě vepřového i drůbežního masa, mléka či rýže dochází ke zvyšování celkových emisí, v přepočtu na jednotku produkce však emise klesají.

Odlíšný trend je patrný u kukuřice, pšenice či sóji. Emise kukuřice od roku 1990 narostly o více než 100 %, v přepočtu na jednotku produkce však zůstávají dlouhodobě na stejné úrovni. Emise pšenice od roku 1990 vzrostly o zhruba 30 %, v přepočtu k produkci však zůstávají přibližně na stejné úrovni.

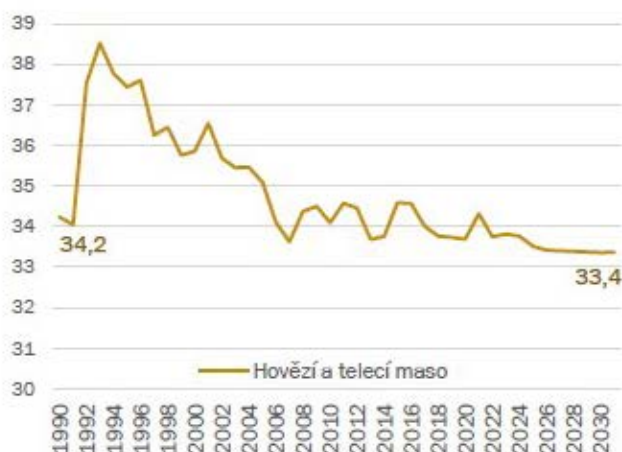
Téma

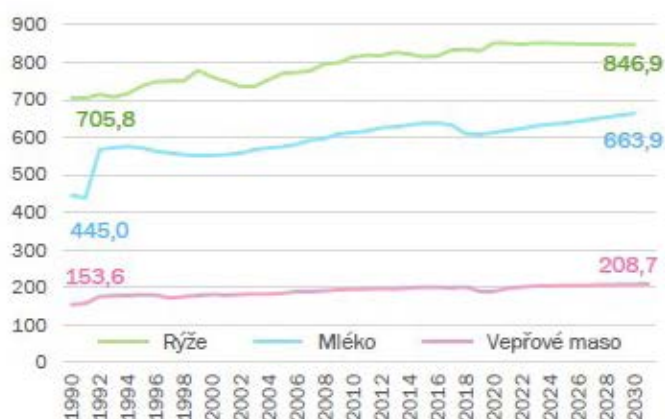
Emise skleníkových plynů ve světě (mil. tun ekv. CO₂)

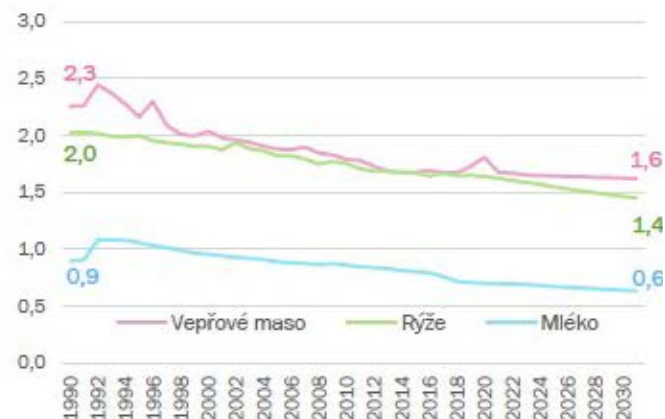
Emise skleníkových plynů na jednotku produkce (emise mil. tun ekv. CO₂/produkce v mil. tun)

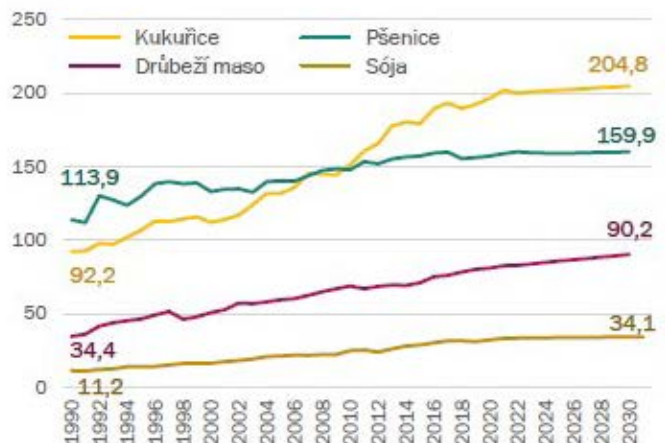
Emise skleníkových plynů ve světě (mil. tun ekv. CO₂)

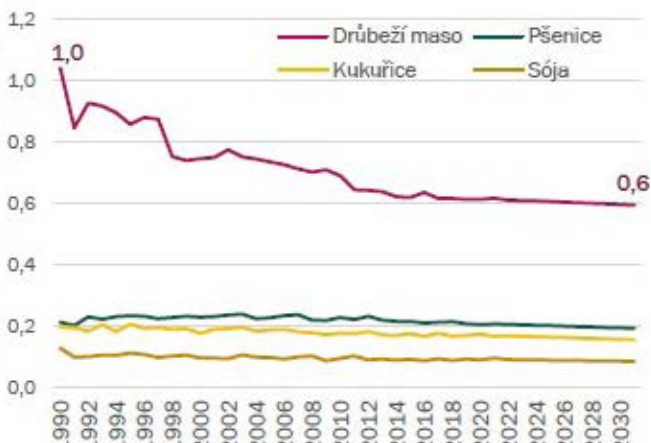
Emise skleníkových plynů na jednotku produkce (emise mil. tun ekv. CO₂/produkce v mil. tun)

Emise skleníkových plynů ve světě (mil. tun ekv. CO₂)

Emise skleníkových plynů na jednotku produkce (emise mil. tun ekv. CO₂/produkce v mil. tun)

Zdroj: OECD Agricultural Outlook 2022-2031

Radek Novák, Tereza Hrtúsová, Tomáš Kozelský
Kompletní analýza je k dispozici [zde](#).

EU dotace a financování

V průběhu ledna a února připravují regionální kanceláře Eurocenter ve spolupráci s Auditním orgánem Ministerstva financí sérii 13 dotačních seminářů ve všech krajských městech a v Praze. Níže naleznete přehled jednotlivých termínů. V aktuálním Měsíčníku také přinášíme 3. pokračování přehledu plánovaných výzev v rámci OP TAK pro 4. čtvrtletí roku 2023.

SEMINÁŘE V REGIONECH: DOTACE EU A AUDITY 2023

Cílem chystané série seminářů je podpořit správnou realizaci projektů spolufinancovaných z evropských fondů a snížit obavy obcí i podnikatelů z povinných kontrol. Semináře jsou pro předem přihlášené zájemce zdarma.

Účastníci získají přehled o auditním procesu, což jim umožní získat bližší představu o tom, s čím se může jejich projekt setkat nebo čeho se mají při realizaci vyvarovat. Za tímto

účelem přednášející vysvětlí nejčastější auditní pochybení, která se vyskytují v praxi.

Účast na seminářích je bezplatná. Další informace k jednotlivým seminářům jsou dostupné na níže uvedených kontaktech pro konkrétní města. Z kapacitních důvodů je nutné se včas registrovat. Semináře se uskuteční v níže uvedených termínech vždy od 10:00 do 13:30 hod.

Termíny a místa konání seminářů „Dotace EU a audity 2023“:

Město	Termín	Kontaktní osoba	Podrobnosti:
Pardubice	17. 1. 2023	PhDr. Radka Kozlová, radka.kozlova@mmr.cz, tel. 739 682 806	zde
Hradec Králové	19. 1. 2023	PhDr. Radka Kozlová, radka.kozlova@mmr.cz, tel. 739 682 806	zde
Praha	19. 1. 2023	Mgr. Annemarie Volinová, annemarie.volinovala@mmr.cz, tel. 730 163 079	zde
Brno	2. 2. 2023	Mgr. Ivana Draholová, ivana.draholova@mmr.cz, tel. 704 852 006	zde
Ostrava	2. 2. 2023	Mgr. Ing. Magdalena Štefečková, magdalena.stefeckova@mmr.cz, tel. 739 385 180	zde
Plzeň	8. 2. 2023	Mgr. Ing. Magdalena Štefečková, magdalena.stefeckova@mmr.cz, tel. 739 385 180	zde
Ústí nad Labem	8. 2. 2023	Ing. Petr Lúčka, petr.lucka@mmr.cz, tel. 705 695 281	zde
Liberec	9. 2. 2023	Mgr. Bc. Alena Beršíková, alena.bersikova@mmr.cz, tel. 731 628 252	zde
Olomouc	14. 2. 2023	PhDr. Radka Kozlová, radka.kozlova@mmr.cz, tel. 739 682 806	zde
Jihlava	15. 2. 2023	Mgr. Lenka Marečková, lenka.mareckova@mmr.cz, tel. 731 432 542	zde
Zlín	16. 2. 2023	Ing. Bc. Aleš Hanus, ales.hanus@mmr.cz, tel. 705 695 282	zde
České Budějovice	20. 2. 2023	Ing. Lenka Krejčová, lenka.krejcova@mmr.cz, tel. 731 681 631	zde
Karlovy Vary	21. 2. 2023	Markéta Novotná, marketa.novotna@mmr.cz, tel. 704 951 029	zde

Zdroj: MMR

Výzvy OP TAK 4Q/2023

NÁZEV VÝZVY	ALOKACE (Kč)	PODPOROVANÉ AKTIVITY	OPRÁVNĚNÝ ŽADATEL
Inovace	1 000 000 000	a) Zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb (produktová inovace) b) Zvýšení efektivnosti procesů výroby a poskytování služeb (procesní inovace)	MSP, malé společnosti se střední tržní kapitalizací
Aplikace	2 000 000 000	Realizace průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje ve smyslu článku 25 GBER, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem	MSP, malé společnosti se střední tržní kapitalizací, společnosti se střední tržní kapitalizací, výzkumné organizace, velké podniky, které nejsou malou společností se střední tržní kapitalizací nebo společností se střední tržní kapitalizací, a to pouze za podmínky realizace projektu v tzv. účinné spolupráci s MSP
Digitální podnik	1 000 000 000	Zvyšování digitální úrovně MSP	MSP
Úspory vody	1 250 000 000	Úspora spotřeby vody v rámci hospodaření podniku	MSP, velké podniky
Oběhové hospodářství	1 300 000 000	Pořízení pokročilých technologií na získávání, zpracování a využívání druhotných surovin	MSP, malé společnosti se střední tržní kapitalizací

Zdroj: Erste Grantika Advisory, a.s.

Statistické okénko

Statistické okénko zobrazuje důležité makroekonomické ukazatele všech 27 členských zemí Evropské unie, které zahrnují statistická data ekonomické výkonnosti, fiskální stability, cenové hladiny k průměru EU a saldo běžného účtu k HDP. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele za celou Evropskou unii. Zdrojem dat je Eurostat a Evropská komise.

Klíčové ekonomické ukazatele

v %	Růst HDP				HDP v PPS per capita k ø EU27				Cenová hladina k ø EU27			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021
Belgie	1,8	2,1	-5,7	6,2	118	118	118	121	113,0	112,7	111,6	111,3
Německo	1,1	1,1	-4,6	2,9	124	121	122	119	108,4	110,4	110,5	111,1
Estonsko	4,1	4,1	-3,0	8,3	81	82	84	87	79,4	81,2	80,2	81,9
Irsko	9,0	4,9	5,9	13,5	190	190	209	220	116,8	121,6	119,9	118,0
Řecko	1,7	1,8	-9,0	8,3	66	66	62	65	83,3	82,8	82,7	82,1
Španělsko	2,3	2,1	-10,8	5,1	91	91	84	84	93,2	93,1	93,9	93,6
Francie	1,9	1,8	-7,8	6,8	104	106	105	105	111,5	108,6	108,9	108,7
Itálie	0,9	0,5	-9,0	6,6	97	96	94	95	100,4	99,6	99,3	98,0
Kypr	5,7	5,3	-5,0	5,5	91	92	88	88	90,3	90,6	91,6	91,7
Lotyšsko	4,0	2,5	-3,8	4,5	69	69	70	71	72,2	73,8	73,8	75,9
Litva	4,0	4,6	-0,1	5,0	81	84	87	88	65,9	66,7	68,2	69,6
Lucembursko	2,0	3,3	-1,8	6,9	262	254	263	277	125,2	126,7	129,4	127,6
Malta	6,2	5,9	-8,3	10,4	102	103	96	99	86,5	86,4	87,7	88,3
Nizozemsko	2,4	2,0	-3,9	4,9	129	128	132	132	114,5	116,8	115,8	115,3
Rakousko	2,5	1,5	-6,7	4,8	128	126	124	120	112,9	113,3	114,3	115,5
Portugalsko	2,8	2,7	-8,4	4,9	78	79	76	74	84,2	84,7	85,1	85,6
Slovinsko	4,4	3,3	-4,2	8,1	87	88	89	90	83,7	83,8	84,1	84,8
Slovensko	3,8	2,6	-4,4	3,0	70	69	70	68	77,6	79,3	80,5	80,9
Finsko	1,1	1,2	-2,2	3,0	111	109	114	113	125,9	126,9	126,5	124,3
Bulharsko	2,7	4,0	-4,4	4,2	52	53	55	55	51,3	53,0	53,9	55,2
Česko	3,2	3,0	-5,5	3,5	92	93	93	91	71,1	72,5	72,4	75,5
Dánsko	2,0	1,5	-2,0	4,9	129	127	134	134	133,9	133,7	133,2	132,8
Chorvatsko	2,9	3,5	-8,1	10,2	65	66	64	70	65,8	65,8	64,5	65,2
Maďarsko	5,4	4,6	-4,5	7,1	71	73	74	76	64,3	65,6	63,4	64,7
Polsko	5,4	4,7	-2,2	5,9	71	73	76	77	60,5	61,1	60,3	60,3
Rumunsko	4,5	4,2	-3,7	5,9	66	69	72	73	52,8	53,1	52,8	53,2
Švédsko	2,0	2,0	-2,2	5,1	120	119	124	124	127,4	124,9	124,9	128,6
EU	2,1	1,8	-5,9	5,4	100	100	100	100	100,0	100,0	100,0	100,0

v %	Saldo veř.rozpočtů k HDP				Veřejný dluh k HDP				Energetická závislost			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020
Belgie	-0,9	-2,0	-9,0	-5,5	99,9	97,7	112,8	108,2	75,3	83,0	77,6	78,1
Německo	1,9	1,5	-4,3	-3,7	61,3	58,9	68,7	69,3	64,0	63,5	67,1	63,7
Estonsko	-0,6	0,1	-5,6	-2,4	8,2	8,6	19,0	23,5	4,7	1,0	4,8	11,0
Irsko	0,1	0,5	-5,1	-1,9	63,1	57,2	58,4	56,0	66,9	67,6	68,7	71,3
Řecko	0,9	1,1	-10,2	-7,4	186,4	180,7	206,3	193,3	71,3	70,7	74,2	81,8
Španělsko	-2,6	-3,1	-10,3	-6,9	97,5	95,5	120,0	118,4	73,9	73,6	75,0	67,9
Francie	-2,3	-3,1	-8,9	-6,5	97,8	97,4	114,6	112,9	48,8	46,8	47,6	44,5
Itálie	-2,2	-1,5	-9,6	-7,2	134,4	134,3	155,3	150,8	77,0	76,3	77,5	73,5
Kypr	-3,6	1,3	-5,8	-1,7	98,4	91,1	115,0	103,6	95,9	92,5	92,8	93,1
Lotyšsko	-0,8	-0,6	-4,5	-7,3	37,1	36,7	43,3	44,8	44,1	44,3	43,9	45,5
Litva	0,5	0,5	-7,3	-1,0	33,7	35,9	46,6	44,3	72,0	73,9	75,2	74,9
Lucembursko	3,0	2,3	-3,4	0,9	20,8	22,3	24,8	24,4	95,6	95,2	95,0	92,5
Malta	2,1	0,6	-9,5	-8,0	43,6	40,7	53,4	57,0	103,1	97,5	97,3	97,6
Nizozemsko	1,4	1,7	-3,7	-2,5	52,4	48,5	53,4	57,0	51,9	59,4	64,3	67,9
Rakousko	0,2	0,6	-8,0	-5,9	74,0	70,6	83,3	82,8	63,9	64,2	71,6	58,3
Portugalsko	-0,3	0,1	-5,8	-2,8	121,5	116,6	135,2	127,4	78,0	75,7	73,9	65,3
Slovinsko	0,7	0,4	-7,8	-5,2	70,3	65,6	79,8	74,7	50,8	51,2	52,1	45,8
Slovensko	-1,0	-1,3	-5,5	-6,2	49,6	48,1	59,7	63,1	64,8	63,7	69,8	56,2
Finsko	-0,9	-0,9	-5,5	-2,6	59,8	59,5	69,0	65,8	44,0	44,9	42,1	42,0
Bulharsko	1,7	2,1	-4,0	-4,1	22,1	20,0	24,7	25,1	39,4	36,3	38,1	37,9
Česko	0,9	0,3	-5,8	-5,9	32,1	30,0	37,7	41,9	37,2	36,9	40,8	38,9
Dánsko	0,8	4,1	-0,2	2,3	34,0	33,6	42,1	36,7	11,1	22,5	38,4	44,4
Chorvatsko	0,0	0,2	-7,3	-2,9	73,3	71,1	87,3	79,8	53,2	52,7	56,2	53,6
Maďarsko	-2,1	-2,1	-7,8	-6,8	69,1	65,5	79,6	76,8	62,6	58,1	69,7	56,6
Polsko	-0,2	-0,7	-6,9	-1,9	48,8	45,6	57,1	53,8	38,3	43,5	45,3	42,6
Rumunsko	-2,8	-4,3	-9,3	-7,1	34,7	35,3	47,2	48,8	23,3	24,3	30,3	28,2
Švédsko	0,8	0,6	-2,7	-0,2	38,9	34,9	39,6	36,7	26,7	29,1	30,0	33,9
EU27	-0,4	-0,6	-6,8	-4,7	81,0	78,8	91,7	89,7	57,6	58,1	60,5	57,5

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise a www.pixabay.com.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN on-line: 1801-5042, ISSN tisk: 1801-5034.